

δελτίο τύπου

Νέες ανακαλύψεις στο ναυάγιο των Αντικυθήρων

Ελβετοί και Έλληνες αρχαιολόγοι ολοκλήρωσαν πρόσφατα την τρίτη περίοδο ανασκαφών στο ναυάγιο των Αντικυθήρων. Η αποστολή, η οποία πραγματοποιήθηκε από τις 19 Μαΐου έως τις 18 Ιουνίου 2023, αποτελεί μέρος του πενταετούς ερευνητικού προγράμματος (2021-2025) της Ελβετικής Αρχαιολογικής Σχολής. Χρησιμοποιώντας τεχνολογίες αιχμής, η έρευνα έδωσε ανεκτίμητες πληροφορίες για την ιστορία αυτού του θρυλικού ναυαγίου.

ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΣ ΝΑΥΑΓΙΟ

Το ναυάγιο των Αντικυθήρων ήρθε πρόσφατα στο προσκήνιο με την ταινία «Ο Ιντιάνα Τζόουνς και ο Δίσκος του Πεπρωμένου». Πέρα από την κινηματογραφική μυθοπλασία, μια διεθνής ομάδα αρχαιολόγων, δυτών, μηχανολόγων, καθώς και χημικών και φυσικών επιστημόνων, με επικεφαλής την δρ Αγγελική Γ. Σίμωσι, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων, και τον καθηγητή Αρχαιολογίας του Παν/μίου της Γενεύης (UNIGE), Lorenz Baumer, ανασκάπτει αυτήν τη περίοδο το διάσημο ναυάγιο. Φέτος, οι ερευνητές σημείωσαν σημαντική πρόοδο στην απόκτηση λεπτομερούς γνώσης της δομής του χώρου, της στρωματογραφίας, του ίδιου του ναυαγίου, αλλά και του πολύτιμου φορτίου του. Επιπλέον, οι ανεξερεύνητες περιοχές τεκμηριώθηκαν αναλυτικά, επιτρέποντας μια πιο ξεκάθαρη και ακριβή κατανόηση αυτού του θρυλικού πλοίου.

Ο γενικός στόχος της ανασκαφής είναι η καλύτερη κατανόηση των συνθηκών γύρω από τη βύθιση του πλοίου, εξετάζοντας προσεκτικά τη διατήρηση και τη θέση του ναυαγίου, την πιθανή διαδρομή και το φορτίο του. Οι ανακαλύψεις αυτής της ανασκαφικής περιόδου είναι καίριες για τη διαμόρφωση μιας συνολικής άποψης γύρω από το τραγικό αυτό ιστορικό συμβάν.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΪΕΣ ΑΙΧΜΗΣ

Η πρόοδος της ανασκαφής τεκμηριώθηκε σχολαστικά με τη χρήση τηλεκατευθυνόμενων drones και ψηφιακών καταγραφών από τους δύτες. Τα δεδομένα επεξεργάστηκαν σε καθημερινή βάση με τη χρήση λογισμικού μοντελοποίησης 3D, επιτρέποντας την οπτικοποίηση και ανάλυση του χώρου με εξαιρετική ακρίβεια. Επιπλέον, όλα τα αρχαιολογικά ευρήματα τεκμηριώθηκαν και ενσωματώθηκαν σε ένα Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (GIS), επιτρέποντας την ανάλυση της χωρικής και χρονικής κατανομής των ευρημάτων.

Η βάση δεδομένων για αυτό το φιλόδοξο έργο περιλαμβάνει όλα τα γνωστά δεδομένα για το ναυάγιο των Αντικυθήρων, ξεκινώντας από τις πρώτες ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν το 1900-1901. Αυτή η ολιστική προσέγγιση επιτρέπει μια ολοκληρωμένη και εις βάθος ανάλυση του χώρου του ναυαγίου, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πληροφορίες που έχουν περισυλλεγεί στο παρελθόν.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΠΛΟΪΟΥ

Η ανασκαφή επικεντρώθηκε στο ανατολικό άκρο του χώρου του ναυαγίου, όπου πέρυσι βρέθηκαν τμήματα μνημειακών μαρμάρινων αγαλμάτων μετά την απομάκρυνση μιας ομάδας μεγάλων φυσικών ογκόλιθων. Φέτος, η ομάδα ανακάλυψε τα οστά ενός ακόμη ατόμου, ενός τραγικού θύματος αυτού του καταστροφικού ναυαγίου. Ανακαλύφθηκαν επίσης χαρακτηριστικά αντικείμενα του ναυαγίου των Αντικυθήρων, όπως τμήματα από μαρμάρινα αγάλματα, κεραμικά και γυάλινα αγγεία, αλλά και στοιχεία του σκελετού του πλοίου από χαλκό, μόλυβδο και ξύλο. Μεταξύ των μαρμάρινων θραυσμάτων που ανακαλύφθηκαν, ένα πιθανότατα ανήκει στη γενειάδα της κεφαλής του Ηρακλή που ανακαλύφθηκε κατά τη διάρκεια της αποστολής του 2022. Το σύνολο των ευρημάτων αυτών επιβεβαιώνει την πολιτιστική και καλλιτεχνική σημασία του ναυαγίου των Αντικυθήρων.

Επιπλέον, κατά τη φετινή ανασκαφική περίοδο, έγινε μία ακόμη συναρπαστική ανακάλυψη σε υψηλότερο στρωματογραφικό επίπεδο: Αρκετά θραύσματα πρωτοβυζαντινής κεραμικής ήρθαν στο φως, υποδεικνύοντας ότι ένα άλλο, πιθανώς πολύ μικρότερο πλοίο, είχε την ίδια τραγική μοίρα κατά την εποχή εκείνη.

Αυτές οι νέες πληροφορίες ανοίγουν συναρπαστικές προοπτικές για τη ναυτική ιστορία της περιοχής και υπογραμμίζουν τη σημασία της συνέχισης της αρχαιολογικής έρευνας σε αυτή την περιοχή.

Extrait du modèle 3D

Η ερευνητική ομάδα

Η επιχείρηση συντονίστηκε από τον αντιναύαρχο (ε.α.) Αλέξανδρο Παλατιανό. Την έρευνα στο πεδίο διηύθυνε ο Αλέξανδρος Σωτηρίου, συνεργαζόμενος ερευνητής στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης, με μια ομάδα αποτελούμενη από τους Ορέστη Μανούσο, Isaac Ogloblin (Πανεπιστήμιο της Χάιφα) και εξειδικευμένους δύτες. Η ομάδα ολοκληρώθηκε με τη συμμετοχή 8 ανδρών της Μονάδας Υποβρυχίων Αποστολών (Ομάδα Εξειδικευμένων Καταδύσεων) του Λιμενικού Σώματος. Η τεκμηρίωση των αρχαιολογικών ευρημάτων, η δημιουργία των τρισδιάστατων μοντέλων και η επικαιροποίηση του GIS πραγματοποιήθηκαν από τους Patrizia Birchler Emery και Timothy Pönitz (UNIGE), ενώ το εργαστήριο στο πεδίο οργανώθηκε από τον Isaac Ogloblin (Πανεπιστήμιο της Χάιφα), με τη συμμετοχή των καθηγητών Μαρίας Λουλούδη και Γιάννη Δεληγιαννάκη (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων), και την υποστήριξη του Γιάννη Μπιτσάκη (UNIGE και Nereus Research Foundation). Ο γεωλόγος Χαράλαμπος Φασούλας (Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης) επισκέφτηκε τα Αντικύθηρα για να συζητήσει με την ομάδα γεωλογικά θέματα σχετικά με τον χώρο του ναυαγίου. Τεχνική υποστήριξη (οπτικοακουστική τεκμηρίωση και υποβρύχια drones) παρείχαν τα μέλη της ομάδας Hublot Xplorations, Mathias Buttet, Michel Blumenthal, Aloïs Aebischer, Guillaume Champain και Diego Carven. Η καταδυόμενη αρχιτέκτονας Αικατερίνη Ταγωνίδου και η καταδυόμενη εργατοτεχνήτρια Αθηνά Πατσούρου επέβλεψαν τις δραστηριότητες πεδίου για λογαριασμό της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Το ερευνητικό πρόγραμμα διεξάγεται από την Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή στην Ελλάδα, υπό τη διεύθυνση της δρος Αγγελικής Γ. Σίμωσι, και του καθηγητή του Πανεπιστημίου της Γενεύης, Lorenz Baumer. Οι υποβρύχιες εργασίες εποπτεύονται από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων, ενώ το έργο τελεί υπό την αιγίδα της Α.Ε. Προέδρου της Δημοκρατίας, Α.Ε. Κατερίνας Σακελλαροπούλου.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Το ναυάγιο των Αντικυθήρων, που χρονολογείται στο πρώτο μισό του 1ου αιώνα π.Χ., είναι το πλουσιότερο αρχαίο ναυάγιο στην Ελλάδα. Μετά την τυχαία ανακάλυψή του το 1900 δίπλα στις ακτές των Αντικυθήρων, ανασκάφηκε από τον πλοίαρχο Κουστώ το 1976, και στη συνέχεια από Έλληνες αρχαιολόγους μεταξύ 2012 και 2020. Από το 2021, το έργο συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο της Γενεύης, υπό την αιγίδα της Ελβετικής Αρχαιολογικής Σχολής στην Ελλάδα. Ο κύριος στόχος του ερευνητικού προγράμματος είναι ο σχηματισμός μιας σαφέστερης εικόνας του ίδιου του πλοίου, του δρομολογίου και του φορτίου του, αλλά και της κατάστασης στην οποία βρίσκεται το ναυάγιο σήμερα.

Η Ελβετική Αρχαιολογική Σχολή στην Ελλάδα

Η ΕΑΣΕ είναι η μόνη μόνιμη ελβετική αρχαιολογική αποστολή εκτός Ελβετίας. Ως διαπανεπιστημιακό κέντρο κατάρτισης και έρευνας, η ΕΑΣΕ ενθαρρύνει την επόμενη γενιά ακαδημαϊκών. Φοιτητές από ελβετικά και διεθνή Πανεπιστήμια έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε δραστηριότητες πεδίου και στο μουσείο κάθε έτος.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

Κύριοι υποστηρικτές του ερευνητικού προγράμματος είναι το Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, η ελβετική εταιρία υψηλής ωρολογιοποιίας Hublot και το Nereus Research Foundation. Τα τηλεπικοινωνιακά συστήματα παρέχονται από την Cosmote.

Η ερευνητική ομάδα ευχαριστεί ιδιαίτερα τον δήμαρχο Κυθήρων και Αντικυθήρων, Ευστράτιο Χαρχαλάκη, για τη αδιάλειπτη υποστήριξή του, καθώς και τους λίγους εναπομείναντες κατοίκους των Αντικυθήρων για τη θερμή φιλοξενία τους.

φωτογραφίες download

<https://drive.switch.ch/index.php/s/Z3g7TCpBpedpSHi>

επίσημη ιστοσελίδα

<https://esag.swiss>

<https://antikythera.org.gr>

Επικοινωνία

Sylvie Fournier
Communication manager
communication@esag.swiss
+41 78 890 04 20